

dr hab. Marcin Kopczyński, prof. uczelni
Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki i Reżyserii Dźwięku
Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Inowrocław, 2022.11.30

**Recenzja dorobku artystycznego, dydaktycznego i
organizacyjnego oraz dzieła artystycznego
w postępowaniu o nadanie
dr Wojciechowi Błażejczykowi
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie sztuki muzyczne**

w związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej (Z8.400.13.2022)
w sprawie powołania komisji w postępowaniu habilitacyjnym
prowadzonym przez Radę Dyscypliny Artystycznej UMFC

**ZLECENIODAWCA RECENZJI: prof. dr hab. Paweł Łukaszewski,
Przewodniczący Rady Dyscypliny Artystycznej UMFC**

Podstawowe dane o Habilitancie

Wojciech Błażejczyk – urodzony [REDACTED]

- Dyplom magistra na kierunku stosunki międzynarodowe, Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych, Uniwersytet Warszawski, 2005
- Dyplom magistra na kierunku reżyseria dźwięku, specjalność reżyseria muzyczna, Wydział Reżyserii Dźwięku Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, 2009, klasa prof. Andrzeja Lupy
- Dyplom magistra na kierunku kompozycja, Wydział Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, 2011, klasa prof. Zygmunta Krauze
- Dyplom doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, dyscyplinie artystycznej reżyseria dźwięku, nadany uchwałą Rady Wydziału Reżyserii

Dźwięku z dnia 6.07.2016, na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej „Odpady cywilizacyjne jako idee i instrumenty muzyczne w kompozycji intermedialnej Trash Music”, promotor – prof. dr hab. Joanna Napieralska

Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych lub artystycznych

- od 2011 – asystent na Wydziale Reżyserii Dźwięku UMFC
- od I.2017 – adiunkt na Wydziale Reżyserii Dźwięku UMFC
- od IX.2018 – adiunkt na Wydziale Kompozycji i Teorii Muzyki Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie
- od IX.2018 – kierownik Chopin University Electronic Music Studio

Dorobek artystyczny

Habilitant prowadzi aktywność artystyczną w wielu ośrodkach w Polsce i za granicą.

Komponował utwory na zamówienie m.in. Międzynarodowego Festiwalu Warszawska Jesień, Związku Kompozytorów Polskich, Oregon Music Festival, Polskiego Radia, Festiwalu Sacrum Profanum, Fundacji Harmonie Hałasy, Narodowego Forum Muzyki, Musik Fabrik, Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, Warszawskich Spotkań Muzycznych, Centrum Nauki Kopernik i zespołów muzyki nowej (ElettroVoce, Hashtag Ensemble, Kwartludium, MusikFabrik, Chóru Akademickiego im. prof. J. Szyrockiego ZUT w Szczecinie).

Były one wykonywane na licznych festiwalach i koncertach muzyki współczesnej w Polsce (Warszawska Jesień, Sacrum Profanum, Musica Electronica Nova, Musica Polonica Nova, Poznańska Wiosna, AudioArt) i za granicą (New Music Concerts - Toronto, Polish Modern:New Directions in Polish Music Since 1945 – Nowy York, Now – Polish Perspectives – Wiedeń, Afekt Festival - Tallin, Experimentelle – Monachium

W sezonie 2013-2014 pan Wojciech Błażejczyk był kompozytorem rezydentem Chóru Akademickiego im. prof. J. Szyrockiego ZUT w Szczecinie.

Od 2013 roku ukazały się cztery płyty monograficzne kompozytora, w tym jedna wydana przez zagraniczną wytwórnię:

- Muzyka strun (Chopin University Press, 2022),
- General Theory of Relativity (KAIROS, 2021),
- Trash Music (Requiem Records, 2018),
- Loopowizacje (2013, For Tune),

a także 3 płyty z muzyką improwizowaną:

- The Intuition Orchestra – Summa Intuitiva (AudioCave, 2021),
- Hashtag Ensemble – #Witkacy (Requiem Records, 2018),
- Hashtag Ensemble – Visegrad Songs (Requiem Records, 2015).

Wojciech Błażejczyk występował jako gitarzysta i wykonawca live electronics z zespołem Hashtag Ensemble, a także z Chain Ensemble, Delirium

Ensemble – m.in. na festiwalach Warszawska Jesień, Sacrum Profanum, Ankunft: Neue Musik (Berlin), Intersonanzen (Poczdami), Meridien (Bukareszt) Musica Polonica Nova, Musica Electronica Nova, AdLibitum, Audio Art, Olympus Jazz Festival.

Dokonał około 100 prawykonań, m.in. kompozycji Zygmunta Krauze, Jerzego Kornowicza, Agnieszki Stulgńskiej, Agaty Zubel, Marcina Stańczyka.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Od 2018 roku Wojciech Błażejczyk jest kierownikiem Chopin University Electronic Music Studio. Z jego inicjatywy powstał nowy program studiów magisterskich – Kompozycja z muzyką elektroniczną, filmową i teatralną. Studio pod jego kierownictwem organizuje od 3 lat cykl koncertów Nowa Muzyka – Nowe Technologie, współpracuje z TVP Kultura i Dwójką PR, gdzie prezentowane były kompozycje studentów. Był także koordynatorem programu badawczo-artystycznego „Samplofon”, w wyniku którego powstał nowy instrument elektroakustyczny – gestofon.

Od 2016 roku jest członkiem zarządu Fundacji Sfera Harmonii, która działa na rzecz popularyzacji muzyki nowej, a w tym roku pierwszy raz będzie organizatorem festiwalu muzyki współczesnej.

Kompozytor prowadzi także działalność edukacyjną dla dzieci i młodzieży, biorąc udział w koncertach dla dzieci (m.in. dla Małej Warszawskiej Jesieni, Centrum Sztuki Współczesnej, Filharmonii Narodowej), prowadzi zajęcia Modelowanie dźwięku na Uniwersytecie Dzieci (2016), kursy muzyki elektronicznej na Międzynarodowym Kursie Kompozytorskim Synthesis w Radziejowicach (2016), XII Międzynarodowych Warsztatach Gitarowych w Lanckoronie (2019), programie edukacyjnym „Music. Media. Management” w Filharmonii Szczecińskiej (2021).

Dzieło artystyczne

Najważniejszym osiągnięciem, które Habilitant wskazuje w nawiązaniu do art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) jest pięć kompozycji opublikowanych na płycie CD „*General Theory of Relativity*” - #*NetworkMusic*, *General Theory of Relativity*, *M.A.D*, *Angels of Peace*, *Aether* oraz opera multimedialna *Bunkier. Fake Opera* (2021), wystawiona na festiwalu Warszawska Jesień 2021.

Partytury wyżej wymienionych kompozycji są sporządzone profesjonalnie, zawierają wszystkie potrzebne objaśnienia, niezwykle rozbudowane zwłaszcza dla warstwy elektronicznej. Są bogate w szczegóły i bardzo precyzyjnie określają skomplikowaną rytmikę utworów. Tych sześć

kompozycji, w większości rozbudowanych i zróżnicowanych, kompleksowo ukazuje osobowość artystyczną kompozytora.

Punktem wyjścia dla muzycznej akcji fake-opery *Bunker* jest opowiadanie Franza Kafki „*Jama*”⁴. Jest to niepokojący monolog bohatera (podmiotu), którego psychotyczną obsesją stało się budowanie i urządzenie tytułowego bunkra. Schron, który miał chronić bohatera przed zewnętrznymi zagrożeniami, stał się w rzeczywistości pułapką dla niego, a prawdziwe zagrożenia powstały w jego głowie. Bohaterem zbiorowym *Fake Operty* są widzowie, zamknięci w czterech ścianach-ekranach „bunkra”. Głośniki są umieszczone dookoła, a muzycy, widoczni dla słuchaczy, siedzą po trzech stronach i są oddzieleni od publiczności częściowo przezroczystymi ekranami. Grają w maskach wyglądających jak „fejsbukowe emotki”. Widzowie słyszą ze wszystkich stron znakomicie zrealizowaną, niepokojącą muzykę i widzą projekcje wizualne, co z pewnością wywołuje „poczucie osaczenia, uwięzienia, a także umożliwia poddanie słuchaczy dźwiękowej manipulacji” – podkreśla Twórca opery w autoreferacie. Kompozytor łączy w tym dziele warstwę instrumentalną (stosując m.in. rzadko używane instrumenty: K-drone, cytry, gitara hawajska) z 8-kanalową warstwą elektroniczną, realizowaną częściowo na żywo, oraz projekcjami wideo wyświetlanymi na ekranach zamykających publiczność w tytułowym bunkrze. Elementem składowym dzieła jest też warstwa performance, realizowana przez czworo artystów – mezzosopran, kontratenor, aktora i tancerkę. Jest ona częściowo zapisana w partyturze, a o jej przebiegu decyduje ostatecznie reżyser przedstawienia.

#NetworkMusic na głos, zespół i live electronics dotyka problematyki zagrożeń internetowych związanych z prywatnością w sieci i śledzeniem aktywności internautów przez algorytmy mediów społecznościowych. Kompozycję *#NetworkMusic* otwiera bardzo ruchliwy i pełen energii segment instrumentalny, złożony z motywów melodycznych, w których wysokości dźwięków odpowiadają przeniesionym na skalę chromatyczną adresom internetowym, zapisanych za pomocą szeregu cyfr oraz dłuższe epizody zbudowane z partii głosów ludzkich, zawierających różne okrzyki, odgłosy, melorecytacje, celowo zniekształcone, przybrudzone i poprzycinane. Kompozycja przykuwa uwagę słuchacza, ma fascynującą, „horrorystyczną”, szybko toczącą się narrację. Stanowi udaną syntezę połączenia warstwy instrumentalnej i niezwykle pomysłowej, niespokojnej, awangardowej warstwy elektronicznej, przetwarzającej w różny sposób głosy ludzkie.

Ogólna Teoria Względności na skrzypce, klarnet kontrabasowy, fortepian, perkusję i elektronikę to kompozycja związana z problematyką postprawdy i fake newsów, dotyka problemów manipulacji człowiekiem, czy względności ludzkiej percepcji. Utwór zawiera przetworzone fragmenty

przemówień polityków, nagrania dźwięków przypominających zniekształcone ludzkie głosy oraz kolaże nagrań, złożone z wielu nałożonych na siebie, przypadkowych filmików, pochodzących z internetu i środków masowego przekazu.

M.A.D. Mutual Assured Destruction na orkiestrę kameralną to kompozycja zainspirowana tytułowym określeniem z czasów zimnej wojny, które oznacza „zniszczenie wszystkich stron konfliktu w razie użycia bomby atomowej przez którąkolwiek z nich”. Wyeksponowana perkusja i niepokojące solo trąbki wprowadzają atmosferę zagrożenia i niepokoju, ważną rolę w budowaniu dramaturgii pełnią także zniekształcone brzmienia instrumentów, skrajne segmenty kompozycji przywołują skojarzenia z XX-wiecznym sonoryzmem, w delikatnym fragmencie środkowym zwraca uwagę wrażliwość kompozytora na kolorystykę, w dalszym przebiegu kompozycji „siły zła” stopniowo zaczynają dominować i powraca szybka, niepokojąca akcja muzyczna.

Inspiracją do napisania utworu *Angels of Peace* na obój, klarnet basowy, waltornię i kontrabas była aneksja Krymu przez Rosję i przedłużająca się wojna w Donbasie oraz obrazy bestialstwa żołnierzy rosyjskich separatystów, którzy pod wpływem wojny ulegli zwierzęcym instynktom. Twórca wykorzystał w kompozycji fragmenty przemówień Vladimira Putina.

Ważnym elementem kompozycji *Aether* na skrzypce, wiolonczelę, kontrabas, flet, klarnet, trąbkę, fale elektromagnetyczne i live electronics, są nagrane przez kompozytora fale elektromagnetyczne, emitowane przez różne urządzenia elektroniczne na ulicach i we wnętrzach budynków w Warszawie – swoisty „elektromagnetyczny śmietnik” – jak określa to kompozytor w swoim Autoreferacie

W twórczość pana Wojciecha Błażejczyka przenikają się osobowości wykonawcy, grającego na gitarze elektrycznej, kompozytora i reżysera dźwięku (kompozytor uzyskał doktorat z reżyserii dźwięku). Słuchając jego utworów i czytając partytury nieodparcie przychodziła mi na myśl osobowość Eugeniusza Rudnika, genialnego realizatora dźwięku w „epoce cięcia i klejenia taśmy” oraz niezwykle kreatywnego kompozytora, korzystającego podobnie jak Habilitant z różnych - pozornie niepotrzebnych i odrzuconych - dźwięków, odgłosów, fragmentów nagrań.

Najważniejsze cechy Jego postawy artystycznej oraz języka muzycznego, który ją wyraża, to – cytując samego kompozytora - „włączanie do świata muzyki idei i kontekstów zaczerpniętych z fizyki, nauk społecznych, współczesnego świata; kształtowanie formy opartej na zestawianiu ze sobą kontrastujących segmentów; szerokie wykorzystanie mediów elektronicznych,

w szczególności live electronics; szczególna dbałość o barwę dźwięku, poszukiwania nowych barw i świadome wprowadzanie zniekształceń brzmieniowych oraz wyrazista rytmika.”

Media elektroniczne stanowią bardzo ważny element większości Jego kompozycji, choć tworzy także utwory na instrumenty akustyczne bez jej udziału. Wykorzystuje elektronikę na dwa sposoby: jako narzędzie do wzbogacania możliwości brzmieniowych instrumentów akustycznych lub do tworzenia odrębnej warstwy brzmieniowej, wnoszącej do utworu konteksty pozamuzyczne – poprzez wykorzystanie nagrań dźwiękowych świata zewnętrznego, np. odgłosy ruchu miejskiego lub „sonifikacja fal elektromagnetycznych zarejestrowanych w przestrzeni miejskiej (w kompozycji *Aether*).”

Charakterystyczny dla kompozycji pana Błażejczyka, stanowiących „dzieło” w postępowaniu habilitacyjnym, jest „idiom brzmieniowy, którego najważniejszą cechą jest świadome stosowanie dźwięków zabrudzonych, zniekształconych, zaszumionych”, ale wykorzystanych w sposób kolorystycznie interesujący i frapujący.

Dokumentacja postępowania habilitacyjnego została sporządzona profesjonalnie i wyczerpująco.

Zawiera:

- autoreferat
- partyturę i nagranie opery *Bunker. Fake-opera* oraz partytury i nagrania płytowe pięciu pozostałych kompozycji,
- opis działalności artystycznej po otrzymaniu stopnia doktora,
- opis działalności naukowo-dydaktycznej, popularyzatorskiej, kursy i seminaria kompozytorskie,
- listę nagrań płytowych i audiowizualnych,
- listę udziału twórcy w audycjach radiowych i telewizyjnych
- otrzymane nagrody.

Autoreferat, napisany fachowym, a jednocześnie komunikatywnym i sprawnym literacko językiem, przygotowany został szczegółowo i znalazły się w nim wszystkie potrzebne informacje na temat wykształcenia Habilitanta, jego dorobku twórczego, działalności artystycznej, pedagogicznej, refleksje nt. własnej drogi twórczej, warsztatu kompozytorskiego i jego rozwoju oraz charakterystyka dzieł, wskazanych przez Habilitanta jako „szczególne osiągnięcia artystyczne” w postępowaniu habilitacyjnym.

Konkluzja

Na podstawie przedstawionej dokumentacji i analizy dzieł muzycznych dra Wojciecha Błażejczyka stwierdzam, iż przedstawione osiągnięcia artystyczne stanowią **znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki muzyczne**. Habilitant wykazał się też istotną aktywnością artystyczną, dydaktyczną i organizacyjną.

Tym samym kandydatura dra Wojciecha Błażejczyka do stopnia **doktora habilitowanego sztuki spełnia kryteria stawiane w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.)**.

Inowrocław, 30.11.2022

Marcin Kapczyński

